

קיצור תולדות הבנייה – עין השופט / עמוס גינוסר

על רקע התוכנית להמשך הבנייה בהיקף גדול, יש התעוררות במודעות לגבי אופי הבנייה, סגנון, אדריכלות ועוד.

לפני שנתייחס לעתיד, נעיף מבט לאחור, כאשר המטרה היא להפיק לקחים ולא לחזור על טעויות העבר.

התחלה

התוכנית הבסיסית של הקיבוץ – תוכנית-אב של הנקודה, תוכננה והוגשה על ידי האדריכל אריה שרון. במרכז – מבני ציבור המשרתים את כלל האוכלוסייה.

במעגל הראשון – בתי ילדים, בית התינוקות.

במעגל השני – מגורי החברים, העוטפים ומגינים על בתי הילדים.

באזור דרום-מזרח – לולים, רפתות, מוסך ועוד.

בשונה מקיבוצים אחרים, בהם כביש הכניסה עבר דרך חצר המשק, האבק והריחות, הכניסה כאן הייתה מסודרת ונוחה. התכנית הזאת הייתה **הטובה ביותר** בנתוני השטח והאוכלוסייה.

בנייה ארעית

כל עוד אנשים גרו באוהלים, צריפים (גם מבני קש), לא היה צורך בתכנון מדוקדק. הכול היה זמני.

בנייה קשיחה

הבתים הראשונים שנבנו מבטון, בלוקים וכד', הכילו שורה של ארבע או חמש דירות ב"מבנה טורי". החדרים היו קטנים, אך תאמו את היכולות המועטות ואת ההסתפקות במועט. אולם נוצרה בעיה: במבנה טורי, כאשר ארבעה קירות מפרידים בין החדרים, נפגעת הפרטיות, האינטימיות שנחוצה לכל יחיד ולכל משפחה.

באותה תקופה התקלחו במקלחת משותפת, השתמשו בשירותים ציבוריים, ובית משותף לחמש משפחות - לא מאפשר למצוא את השקט ואת הפינה הפרטית.

שיכון מרכז

שיכון המרכז היה "עליית מדרגה" ברמת החיים וברמת הדיור. נוספו בו פונקציות שלא היו קיימות לפני כן, אבל גם כאן התעוררו שאלות מאוד בסיסיות:

הבתים כפי שנבנו יצרו רחוב שבו קורים כמה דברים:

הדיירים שומעים את השכנים ממול (מרפסת מול מרפסת); מעבר צר מקשה על תנועת אופניים - ומקשה עוד יותר על כניסת רכבים לצורך תיקונים, מתן שירותי פריקה ועוד.

דבר נוסף – קרינת חום חזקה במיוחד בימי הקיץ, עקב "גושי בטון" הקרובים זה לזה.

כיווני אוויר: במשך שנים הציבו את הבתים כך שהחלון הגדול הקבוע בחלל הראשי בסלון - יהיה בצד המערבי של הבית. המשמעות היא שאחר הצהריים מגיע משב רוח מכיוון הים (בריזה). הדבר הזה נעשה על פי הנחיה

של פרופסור אשבל, קלימטולוג שעזר בייעוץ לקיבוצים רבים.

באופן מפתיע, בשיכון המרכז בנו את הבתים בשדרה ארוכה בכיוון צפון-דרום, דבר שלא מנצל את הרוח המערבית ולא מאפשר ליהנות ממנה.

בקירות הבתים ישנן גומחות, שקעים לשיפור המראה כנראה, אולם אדריכלות בקיבוץ אמורה להתאפיין בפשטות, עם דגש על הצד הפונקציונאלי. מה שפשוט יותר גם זול יותר.

בעשורים הראשונים שלט בישראל זרם אדריכלות שנקרא "באוהאוס". זרם זה מתאפיין בעיצוב פשוט, נקי ולא מצועצע. בתנועה הקיבוצית עבדו בשיתוף ובייעוץ עם קבוצת אדריכלים מהזרם הזה – שרון, מסטצ'קין ואחרים. המטרה הייתה להתאים את המבנים לאופי היישוב.

שכונה חדשה

בשכונה החדשה (דרום) הסיפור חוזר על עצמו - בדומה לשיכון המרכז. הבתים גדולים, מרווחים, אבל סגנון הבנייה איננו מתאים לסביבה הפיזית ולסביבה האנושית. אזכיר כאן רק דוגמה אחת – "חלון מפרץ", סוג של חלון שמשדר יוקרה, פאר, חלון יקר במיוחד, לא משתלב עם המבנה. קומה שנייה מוסיפה לשטח במבנה, אבל צריך לקחת בחשבון שהתוספת הזאת פחות אפקטיבית. מטר רבוע בקומה שנייה שווה ערך ל-50% ואולי פחות.

סיכום:

לא הזכרתי את שכונת הקומתיים, החממה והדו-משפחתיים. כאן לדעתי בנו באופן שנותן פתרונות סבירים. כמו כן, לא כתבתי על שיפוצים, תוספות ועוד. בנושא הזה נעשתה **עבודה טובה מאוד**, עם הרבה תושייה ופתרונות יפים. הדברים שמועלים כאן אינם במטרה "להוכיח" אנשים על טעויות. המטרה היא ללמוד מהטעויות וליישם את הלקחים לקראת המשך הבנייה בעתיד.

*****

עיתון מס' 31 – 1.8.2014

לצאת מהבלבול / עמוס גינוסר

במבט לאחור, ייתכן שמדינת ישראל החמיצה כמה הזדמנויות שיכלו לקדם פתרון עם הפלסטינים, אבל לא הייתה החמצה של ניסיון לפתור פתרון מלא של הסכסוך המתמשך בין הצדדים. ב-47 השנים האחרונות, דעת הקהל בעולם תומכת באופן ברור ועקבי בצד הפלסטיני. הסיבה העיקרית לכך היא שצה"ל תפס שטחים שעד שנת 1967 לא נכללו בתוך גבולות המדינה. מדובר בשטח של 5,860 קילומטרים רבועים. מלחמה, תפיסת שטח על ידי צבא, הקמת יישובים אזרחיים על אותו שטח נתפסים ככיבוש, והסיבה פשוטה: לאורך כל ההיסטוריה עמים כבשו טריטוריות במטרה לשעבד את האוכלוסייה, לנצל משאבי טבע, להרחיב גבולות ושווקים. כאן מתבקשת שאלה: האם ישראל כבשה שטחים מידי הפלסטינים? כדי לענות על השאלה צריך פשוט להתמקד בעובדות, אך ורק בעובדות.

א. הגדה המערבית

הגדה המערבית מעולם לא הייתה טריטוריה פלסטינית. השטח סופח על ידי ממלכת ירדן ומעולם לא הוכר כסיפוח חוקי.

ב. היה כיבוש?

הגדה המערבית נתפסה על ידי כוחות צה"ל בתוך מלחמה שנכפתה על ישראל. ערב מלחמת ששת הימים, מצרים ריכזה יחידות רגליים ושריון בקרבת הגבול, סילקה את כוח האוו"ם משטחה וסגרה את מצרי טיראן. כל הצעדים האלה הם באופן מובהק עילה למלחמה (קאזוס בלי). המצב הזה לא הותיר בפני מדינת ישראל שום ברירה, אבל עדיין הוחלט להמתין ולהתאפק מספר שבועות. בתחילת המלחמה הממשלה פנתה אל חוסיין, מלך ירדן, וביקשה ממנו לא להתערב, לא לפתוח באש. אם כך ינהג, הובטח לו, צה"ל לא ייכנס לירושלים המזרחית ולא לשטחי הגדה המערבית. מלך ירדן החליט להתעלם ולאורך כל הגבול עם ירדן נפתחה אש אל יישובים בישראל. כוח ירדני כבש ותפס את ארמון הנציב בירושלים. תגובת ישראל הייתה - כניסת כוחות לירושלים המזרחית ותפיסת הגדה. הגדה המערבית של הירדן לא הייתה טריטוריה בריבונות ירדנית וגם לא טריטוריה פלסטינית. מדינה פלסטינית היא לא הייתה! הגדה המערבית **סופחה** על ידי ממלכת ירדן, באופן חד-צדדי, לאחר מלחמת

השחרור (אפריל 1949), והסיפוח הזה מעולם לא קיבל הכרה בינלאומית.

ג. שתי מדינות

בשנת 1947, החליט האו"ם ברוב גדול על חלוקת השטח משני עברי הירדן בין ישראל לבין הפלסטינים, החלטה מספר 181. כבר אז אפשר היה להקים מדינה פלסטינית לצד מדינת ישראל, על שטח גדול יותר ממה שהוצע לנו. הם דחו זאת, אנחנו קיבלנו. התנאי לקיום החלטה מסוג זה הוא שכל הצדדים המעורבים חייבים לקבל אותה. מכאן יובן, שהגדה המערבית לא נמסרה לשום צד. שנתיים לאחר מכן, ירדן סיפחה באופן חד-צדדי את הגדה, ומאוחר יותר התנתקה ממנה. ברור ומובן שישראל לא כבשה טריטוריה מידי הפלסטינים או ירדן.

ד. א-סימטריה

בחודש מאי 1948 הוכרזה הקמת המדינה, מדינת העם היהודי. ישראל לא הכריזה על מלחמה. בן גוריון הכריז על הקמת מדינה. התוצאה הייתה פלישת צבאות ערב אל תוך המדינה, תוך שיתוף פעולה עם ערביי ישראל. אף מנהיג ישראלי לא קרא להשמדת הצד השני. מנגד, כמעט כל מנהיגי הצד האחר (בוודאי שביניהם מנהיגי הטרור) הכריזו על רצונם בהשמדת מדינת ישראל וחיסול הציונות. הכרזות כאלה נשמעות גם ממדינות רחוקות שאין להן גבול משותף איתנו ומעולם לא פגענו בהם בשום דרך. מבצע "צוק איתן" ממחיש את הא-סימטריה הזאת באופן קיצוני: צד אחד עושה את מה שניתן כדי להגן על האוכלוסייה האזרחית; הצד השני מפקיר את האוכלוסייה שלו לפגיעות ואף משתמש באזרחים כ"מגן אנושי"; בצד אחד יש מנהיגות עם הרבה תבונה, ובצד השני נמצאים מפקדים שמסתתרים במחילות, מנותקים מהאנשים ששלחו לבצע הרג ופיגועים; צד אחד עושה כל שניתן כדי לא לפגוע באוכלוסייה פלסטינית ולהתמקד בעמדות של החמאס ומהכיוון השני מכוונים את הרקטות כדי לפגוע באזרחים שלנו. מדובר באירוע שאין לו שום תקדים. אנחנו פה חלוקים בהרבה נושאים, אך כדי שנוכל לדבר באותה שפה – חובה עלינו להכיר במספר עובדות פשוטות:

פלסטינים

במאות השנים האחרונות השטח שעליו הוקמה ישראל היה אזור לא מיושב. תיירים שהגיעו לכאן מאירופה ומאמריקה תיארו את המקום שומם ונטוש. בתוך השממה הזאת חיו קבוצות קטנות של נוודים, ללא זהות אתנית, ללא שייכות לאומית. אליהם נוספו יהודים שהגיעו עם גלי העלייה הראשונה והשנייה ועוד. באותה תקופה הגיעו לכאן גם ערבים, רובם הגדול ממצרים, אחרים מחצי האי ערב. מה שגרם להגירה גדולה של ערבים לתוך האזור הזה שנקרא אז "פלסטין", היה גלי עלייה של יהודים שהביאו איתם ידע, ציונות והון. החלה תנופת בנייה, פיתוח חקלאות ותעשייה. נוצרו מקומות עבודה שמשכו לכאן את השכנים. הישות שנקראת פלסטינים היא דבר ערטילאי, אך הדבר המעניין הוא שהיהודים שעלו לארץ היו הגורם שעודד את הגירתם של הערבים לכאן, גורם שסיפק תעסוקה, רמת חיים ובהמשך יצר אצלם גם תודעה לאומית. מול התחזקות היישוב היהודי בשנות השלושים וגלי העלייה הגדולים, פרץ "המרד הערבי הגדול" בשנת 1936.

הערבים לא זכו להישגים בעקבות המרד, אלא גרמו נזקים בעיקר לעצמם. בהמשך, הסכסוך המקומי גלש והפך לסכסוך בין מדינת ישראל לעולם הערבי. בכל ניסיון ליישב את הסכסוך במשא ומתן הושגה התקדמות, פרט לשני נושאים שהכשילו כל ניסיון להשיג פתרון: בעיית הפליטים ושאלת ירושלים.

פליטים

במהלך מלחמת השחרור יצאו מגבולות ישראל כ- 700 אלף פליטים, חלקם מרצון, אחרים מפחד, ואחרים משכנוע של ההנהגה שלהם עצמם. בתקופה מקבילה, עזבו את מדינות ערב יותר מ- 800 אלף פליטים יהודים, רובם על רקע של שנאה ורדיפות. מדינות ערב עשו כל שאפשר כדי להשאיר את הפליטים המסכנים שהגיעו מישראל במחנות, לא ליישב אותם, לא לדאוג לרמת החיים שלהם. מתוך המחנות האלה יצאו מאוחר יותר מחבלים ומפגעים שמצבם הנואש דחף אותם למעשים קיצוניים. מדינת ישראל לא שיכנה את הפליטים היהודים במחנות עקורים - אלא יישבה אותם ביישובי קבע ועזרה להם לפתח מקורות פרנסה.

ירושלים

שתי ערים מקודשות למוסלמים - מכה ומדינה. אין קשר היסטורי או תיאולוגי בין האסלאם לבין ירושלים. המוסלמים לא מתפללים לעבר ירושלים, אין לירושלים קשר לאירועים בחייו של הנביא מוחמד, ירושלים איננה מוזכרת בקוראן אפילו לא פעם אחת. על משמעותה של ירושלים ליהודים אין צורך להרחיב. בספר הספרים של העם היהודי ירושלים מוזכרת יותר מ- 600 פעמים. דבקותם של המוסלמים בעיר אל-קודס (עיר הקודש) נובעת אך ורק משיקולים פוליטיים ורק כתגובה לקשר החזק על העם היהודי אל הבירה שלו מזה 3,000 שנה.

משפט סיכום

לישראל אין מאבק בערבים, אין מלחמה בפלסטינים. המאבק הוא נגד הנהגות שמובילות את האזור לאסונות.

*****

עיתון מס' 39 – 3.10.2014

האיש והמסכה / עמוס גינוסר

בשבוע שעבר הגיע לניו-יורק ראש הרשות הפלסטינית ונאם בפני העצרת הכללית של האו"ם. האיש נקט סגנון בוטה ומתלהם, דבר שלא יכול להשאיר אף אחד במצב של אדישות.

* האם הנאום שינה דעות או עמדות?

כנראה שלא. בדרך כלל אנשים מגבשים דעה ודבקים בה גם אם המציאות סביבם משתנה. לכן אפשר להניח שאנשי שמאל יטענו שבנימין נתניהו הוא שהביא את אבו מאזן אל נקודת הרתיחה, למקום שבו כבר לא יכול היה לשלוט בעצמו.

מנגד, אנשים מהימין בטוחים ששוב הוכח שאין פרטנר למשא ומתן רציני, אין עם מי לדבר! אסור להיתפס לדברים שנאמרים בשעת כעס (עִדְנָא דְרִיתְחָא) במצבי לחץ, אלא שכאן לא מדובר בכעס, גם לא בהתפרצות ספונטנית. מי שעומד לנשום בפורום כל כך מכובד מכין את דבריו בהקפדה וקורא אותם מילה במילה.

* רצח עם? ג'נוסייד?

חלקים שלמים בנאום אינם ראויים לתגובה, אבל חייבים להתייחס לטענה שישראל ביצעה רצח עם. רק לפני שנה, בנאום אחר של אבו מאזן הוא הזכיר בגאווה את הברית האסטרטגית שכרת בשעתו המופתי של ירושלים עם גרמניה הנאצית. המופתי נפגש עם היטלר ימ"ש כדי לקבל ממנו הבטחה שאחרי שהגרמנים יכבשו את ארץ ישראל יושמד כאן היסוד היהודי. בנוסף, המופתי התלווה אל אדולוף אייכמן ימ"ש, כדי לעקוב אחר תהליך ההשמדה באושוויץ.

* להושיט יד לשלום!

יש בינינו אנשים שסבורים שצריך לדבר עם הצד השני, ליזום, להושיט יד לשלום. ובכן, ישראל הושיטה יד לשלום ובכל פעם התגובה הייתה גל מחודש של טרור ואלימות. נאיר פה כמה נקודות על ציר הזמן: בשנת 2000 יצאו ברק, ראש הממשלה, למשא ומתן עם יאסר ערפאת בקמפ-דיוויד. ברק הסכים לכונן מדינה פלסטינית על תשעים אחוזים משטחי עזה ויהודה ושומרון, לוותר על ריבונות ישראל בשכונות הערביות של ירושלים ועוד אדלוף ויתורים מרחיקי לכת. כמו כן הציע ברק לצאת בהכרזה על סיום הסכסוך.

* מה הייתה התגובה?

האינתיפאדה השנייה, פיגועים וידוויי אבנים. התוצאה – אלפי הרוגים משני הצדדים.

* מה תהיה התגובה לפינוי שטחים?

בשנת 2005 ישראל פינתה באופן חד צדדי את כל היישובים ומחנות צה"ל מרצועת עזה, ובנוסף כמה התנחלויות בצפון השומרון. התגובה – שיגור רקטות ופצצות מרגמה אל שדות ויישובים סמוכים.

*** אפשר להאמין? יש על מי לסמוך?**

בחדש ספטמבר 1993, אחרי פגישות חשאיות נחתם על מדשאת הבית הלבן הסכם אוסלו. ערפאת, בשם אש"ף, הכיר בזכותה של ישראל להתקיים בשלום ובביטחון, התחייב לסיים את הסכסוך בדרכי שלום, וקרא לפלסטינים לחדול מן האלימות! כל העולם ראה, כל העולם שמע.

מה שלא זכה לתשומת לב רבה היה אירוע נוסף: בנאום מוקלט מראש, ששודר בטלוויזיה הירדנית מיד לאחר החתימה ולחיצת הידיים, הודיע ערפאת לפלסטינים כי "הצהרת העקרונות" (אוסלו) היא בסך הכול חלק מתוכנית השלבים לחיסול מדינת ישראל. בהמשך התגברו פיגועי הטרור.

*** מציאות מול הבטחות, אין חדש תחת השמש**

בחדשים שקדמו להכרזה על הקמת המדינה נפגשה גולדה מאיר עם מלך ירדן, עבדאללה הראשון וקבילה הבטחה שירדן לא תתערב במלחמה הצפויה. בחדש מאי 1948 התקיימה פגישה נוספת. המלך חזר בו מהבטחתו. ירדן, כידוע, נכנסה למלחמה ושילמה מחיר יקר.

*** מסיר בעצמו את המסכה**

בנאום של אבו מאזן נאמר משפט אחד שיכול לתמצת את כל העניין: "סבלם של תושבי עזה לא יסתיים עד שכיבוש פלסטין לא יסתיים". במשפט הזה אבו מאזן קרע בעצמו את המסכה. זה באמת הדבר שבו הוא מאמין.

משפט סיום:

לדעתי אין טעם לדבר איתו, אבל מדינת ישראל חייבת לדבר עם מי שאין טעם לדבר איתו.

*****

עיתון מס' 45 – 14.11.2014

תיקון טעות / עמוס גינוסר

ברשימה לעיתון (6.11.14) אלישע הביא ציטוט מפי הסופר מארק טווין – "השמועות על מותי היו מוקדמות". אלישע נשען על הציטוט, כדי להסביר עד כמה אנשים טועים כאשר הם ממהרים להספיד את רעיון הקיבוץ ואת השיטה השיתופית בכלל. המשפט הנ"ל עבר שינוי (מוטציה) כאשר תורגם מאנגלית לעברית. בתרגום נאמן למקור אמר הסופר: "הידיעות על מותי היו הגזמה", ובשפתו של מארק טווין: This report of my death was on exaggeration. שינוי קטן, אבל

משמעות שונה.

סימני שאלה

התנועה הקיבוצית הייתה בתקופת פריחה במשך כמה עשרות שנים. המצב כיום שונה. יהיה מוגזם לטעון שהרעיון מת, אבל מול צדקת הדרך התרבו סימני שאלה, הנוגעים בעיקר לרצונו של היחיד להיות קשור ותלוי באנשים אחרים ובהחלטות של אחרים.

מול הציטוט של מארק טווין, אני מביא ציטוט מפיו של מרטין בובר (חוקר, פילוסוף ומעורה בהוויה הקיבוצית). וכך אמר על הקיבוץ: "אי כישלון למופת".

המשפט הזה הוא אמירה שסותרת את עצמה, אלא שגם הקיבוץ המסורתי התמלא עם השנים בסתירות ובסימני שאלה.

מרכז הכובד

עין השופט ימשיך להיות קיבוץ שיתופי כל עוד הבעלות על הקניין, אמצעי הייצור, הצריכה והחינוך יישמרו בבעלות משותפת, אבל יתווספו סממנים, מאפיינים נוספים.

מרכז הכובד התחיל כבר לנוע לכיוון חדש - מרכזיות המשפחה, העלאת רמת החיים, פיתוח

קריירה... ואם נעבור למשטר של הפרטה - ייתכן שנמצא את עצמנו בתוך אווירה חברתית אחרת. ההפרטה נועדה בין היתר ליצור חופש אישי, יותר חופש בחירה ומצד שני - גם יותר אחריות לפרנסה והשתכרות.

הכול תלוי בנו! אפשר לעבור את תהליך השינוי ולצאת לדרך חדשה.

*****

עיתון מס' 3 – 16.1.2015

לכבד את הדת - לתת כבוד למאמינים / עמוס גינוסר

שום אירוע לא יוכל להצדיק הפעלת טרור, פגיעה באזרחים תמימים. הקטל במערכת העיתון הצרפתי "שארלי הברדו" גרם זעזוע בעולם המערבי, זעזוע שהוציא יותר ממיליון איש להפגנה של אחדות והזדהות בפריס.

מה ניתן לעשות?

מה שנותר כעת הוא לחשוב איך ניתן לעצור ולמנוע את הפיגוע הבא - הפיגועים הבאים. כל אחד מבין שחייבים להגביר אמצעי סיכול, איסוף מודיעין ואמצעי לחימה. מדינות שמהוות יעדים לטרור הקנאי - משקיעות מאמצים במטרה למזער את האיום ככל שניתן. לצד מאמצים אלה, צריך לדעתי להאיר נקודה נוספת - איך אפשר לנסות **ולהקהות** את המוטיבציה שמניעה ודוחפת בודדים וקבוצות לבצע פעולות כל כך קיצוניות.

גבולות החופש

הירי אל העיתונאים בפריס כוון כנגד חופש הביטוי לצורותיו השונות, וחופש הביטוי הוא ערך חשוב, אולי אפילו מקודש, אלא שגם **לחופש יש גבולות**. מי שמשתמש בביטויים או בסמלים במטרה לפגוע ברגשות, לבייש, למדר אנשים או ערכים ואמונות של אחרים - עובר את הגבול. קריקטורה, למשל, יכולה (עלולה) לתת "מכה מתחת לחגורה" מבלי לאפשר מענה של הצד הנפגע.

דת, אמונה, תפיסה

בעולם החילוני דברים קיימים אם וכאשר אנו קולטים אותם בחושים באופן ישיר או דרך אמצעים של מדידה ותצפיות. בעולם של אנשים דתיים - המשיח, האל, הנביא קיימים משום שבני אדם מאמינים בהם ודבקים באמונה. יותר מזה לא נדרש.

הדת במהותה לא מכוונת כדי לפגוע בבני-אדם. הבעיות מתחילות מהמקום שבו אנשים בעמדות השפעה (ראשי קהילה, מטיפים במסגדים וכד') משתמשים בדת ו"לוקחים" אותה למקומות הלא נכונים. במקרים רבים הטרוריסטים מתרגמים את דברי ההסתה למעשים, ומוציאים את הדברים מן הכוח אל הפועל. כאמור, שום אירוע לא יכול להצדיק הפעלת טרור ופגיעה באזרחים תמימים. כל זה לא סותר את התובנה שיש להקפיד שלא לפגוע ברגשות דתיים או אישיים של האחר.

*****

עיתון מס' 5 – 30.1.2015

חוצפה! HutspA / עמוס גינוסר

"ראש הממשלה מנצל את האמריקנים ומאפשר לגורם זר להתערב בבחירות!"

שאלה: מתי נאמרו הדברים ועל ידי מי נאמרו?

תשובה: הדברים נאמרו בשנת 1996, על ידי בנימין נתניהו, בעקבות נסיעתו של שמעון פרס (שכיהן אז כראש

ממשלה) לושינגטון על פי הזמנתו של הנשיא ביל קלינטון. בימים אלה נתניהו מתכוון לנסוע לושינגטון כנגד רצונו של נשיא ארה"ב. הוא מצפצף על דעת הקהל פה ועל דעת הקהל שם. מר נתניהו שימש בעבר בתפקיד ציר בושינגטון, מונה לשגריר ישראל באו"ם, עבד ולמד בארה"ב. לכן אפשר היה לצפות ממנו שלא יעשה צעד כל כך בוטה שעלול לפגוע ביחסים שבין המדינות. בעברו כראש ממשלה, האיש כבר ביצע כמה "צעדים נועזים", תוך התעלמות ממה שיעצו לו אנשים נבונים ומנוסים. **האם יש כאן דפוס התנהגות??? ננסה לבדוק:**

א. פתיחת מנהרת הכותל

אחרי תקופה של "סטאטוס-קוו" בהתחלת הקדנציה כראש ממשלה, הודיע במפתיע ובאופן חד צדדי על פתיחת המנהרה. היו אזהרות שצעד חד-צדדי זה יביא למהומות - אך הוא צפצף. התוצאה - במהומות ובהפגנות נהרגו 17 חיילי צה"ל ובערך 100 פלסטינים. ראשי ממשלה שקדמו לו חששו מפתיחת המנהרה. נתניהו "לא עשה חשבון". כבר למחרת טס ללונדון ושם קיבל דיווח על המהומות שפשוטו לרמאללה, קלקיליה, עזה, קבר יוסף ועוד.

ב. שריפה בכרמל

בדצמבר 2010 פרצה דליקת ענק בכרמל, אשר תבעה קורבנות בנפש ונזק עצום. השריפה חשפה כשלים של מערך הכיבוי ושל יכולות תיאום בין הגופים השונים - צבא, משטרה, שירותי הצלה. הוועדה שחקרה את האירועים מתחה ביקורת על שר הפנים וגם על ראש הממשלה ועל מחדלי המנהיגות. כל זה לא מנע ממנו לנסות ואולי גם להצליח להשיג תועלת. ביבי התפאר ביוזמה שלו להביא את מטוס הכיבוי "הסופר-טנקר", הצטלם לידו ושוחח עם אנשי הצוות. כל זה מול מצלמת הטלוויזיה.

ג. איומים... הפחדות

נתניהו הגיע אל הפוליטיקה מרקע והכנה טובים במיוחד. הוא הצטייר בעיני הציבור כצעיר, משכיל, אנרגטי ומתנסח היטב. במאזן הביצועים שלו כראש ממשלה וכשר אוצר ישנם לא מעט הישגים, אך לעניות דעתי בנימין נתניהו לא עשה את השינוי והמעבר מהפוליטיקאי אל המדינאי. הפוליטיקאי נוהג לפזר הבטחות, לומר חצאי אמיתות, לנהוג מוסר כפול. המנהיג חייב ליצור אמינות, הגינות, ליצור אמון בציבור שהולך אחריו. כאן כשל נתניהו. הטקטיקה שלו לאורך כל הדרך היא טקטיקה של הפחדה. המסר הוא שמי שרוצים לרשת אותו יפחדו להרים את השפופרת של הטלפון האדום - "הם מפחדים", "פרס יחלק את ירושלים", האיום האיראני ועוד.

ד. מה שקורה בבית

במשך שנים דולפים מבית ראש הממשלה סיפורים ועדויות על התנהגות לא נורמטיבית, בזבזנית, פגיעה בצוות העובדים, הכפשות, התפרצויות ועוד. הציבור, כמובן, אינו רשאי לטפל בנושאים הרגילים האלה, אך הנושא חייב להטריד את כולנו. **משפט סיכום: את החוצפה הזאת צריך להפסיק!**

*****

עיתון מס' 9 – 27.2.2015

בחירות 2015 - הישורת האחרונה

עשרים ימים עד ליום הבחירות. הרבה או מעט?

היו מערכות בחירות שהוכרעו ממש בימים האחרונים לפני פתיחת הקלפיות. הייתה מערכת שבה סמוך מאוד להצבעה פיגוע טרור הטה את הכף לטובת הימין. בכל מקרה, הימים האחרונים יכולים להיות קריטיים ולקבוע את התוצאה. שני הגושים הגדולים רותמים לעזרתם יועצים, משרדי פרסום, הסברה ותעמולה. כל צד מתאפיין בסגנון שלו:

מול הימין, המתאפיין באגרסיביות, בהפחדה וכוחנות, והצגת כל מי שנמצא בשמאל כבוגד, מתייצב "המחנה הציוני" שמצטייר כמתורבת, בעל ערכים, לפעמים מנומס.

כאן הטעות!

לתקופה של ערב בחירות חוקים משלה: מותר להגזים, אפשר להשמיץ, להציג את הצד השני באור שלילי כמי שאין לסמוך עליו, מותר להזכיר מחדלים וביזיונות מן העבר הקרוב והרחוק. **אין מקום לחמלה.** ערב בחירות מדובר במצב של מלחמה, ו"במלחמה כמו במלחמה" – איסוף מודיעין, יוזמה, גורם הפתעה והסתערות על האויב. דווקא ראש הממשלה, בדרכו, מייצר פרובוקציות ומפלגות השמאל יכלו לנצל זאת לטובתן. הוא "מרים את הכדור להנחתה" וחושף את חולשותיו. ראש הממשלה מתעקש לנאום בפני הקונגרס של ארצות הברית שבועיים לפני פתיחת הקלפיות כאן. האיש מוכן לעזוב הכול ולנסוע עד קצה העולם כדי להציל אותנו מהאיום האירני. שרה נתניהו פתחה את דלתות הבית ושיתפה את כולנו במצוקת הדיור שלה (עלבון לאינטליגנציה). אפשר היה לצפות מגוש השמאל שיידע לנצל היטב את החומרים האלה. מר נתניהו רואה כנראה את עצמו בתור מי שיוכל להציל אתנו מהסכנה האיראנית, מדאעש, חיזבאללה, אל קאעידה ועוד, אלא שמתחת למעטה הגיבור מסתתר אדם חלש שלא מסוגל להנהיג כיום את המדינה.

הסכנה החמורה ביותר

פרט לסכנות של פגיעה ביטחונית מצב גורמי טרור, מדינת ישראל היום שקועה עד צוואר בבעיות קשות:

- שחיתות שלטונית.
- יוקר מחייה שלא מאפשר קיום בכבוד.
- מחירי דיור "בשמים".
- פיצול חברתי... ועוד.

כאן הסכנה הגדולה!!! הסכנה הגדולה ביותר היא שצעירים לא יראו פה את עתידם. כאן הסכנה הקיומית. מעבר למחלוקות האידיאולוגיות עומדת השאלה האם צריך לתת שוב מנדט לנתניהו - או שחיבים להפסיק את כהונתו של האיש החלש הזה!!!

המחנה הציוני צריך להבין ששום מפלגה לא מקבלת את השלטון - מפלגה צריכה לתפוס את השלטון!

*****

עיתון מס' 25 – 19.6.2015

הסיבוב הבא / עמוס גינוסר

מתוך שיחות עם אנשים שונים, אפשר להתרשם שרבים קובעים דעות ועמדות על בסיס של התייחסות רגשית, מבלי ללמוד את המודל (דרך השתתפות באספות, לימוד המודל, קריאת החוברת וההסברים). אני רושם כאן בתמצית את דעתי, אחרי שלמדתי את המודל והשתתפתי באספות שהוקדשו לנושא.

1. קיבוץ עין השופט לא יכול להמשיך ולהתנהל במתווה הקיים, תוך התעלמות משינויים שהתחוללו בקיבוץ ומחוצה לו. במילים אחרות - מדובר בנושא קיומי.
2. המודל החדש הוא לא מודל מושלם המתיימר לפתור את כל הבעיות של כולם. הוא בנוי מסעיפים, כאשר בכל אחד מהם הצוות מצא את **נקודת האיזון** בין הצרכים השונים של האוכלוסייה.

התוצאה היא הדגם הטוב ביותר האפשרי (המיטבי). גם אחרי שייושם ויופעל - אפשר יהיה להכניס בו תיקונים והתאמות.

3. ההגינות מחייבת לומר (וכך גם אמרתי באספה):

יש בתוכנו קבוצת חברים שעם תחילת יישום המודל תאלץ להתמודד עם מצב של "הרעת תנאים". הברירה שתעמוד בפניהם תהיה הגברת החיסכון או מאמץ נוסף בתחום העבודה והפרנסה. בכל הקיבוצים שעברו שינוי, הקבוצה הנ"ל עברה בטווח הקצר הרעה מסוימת ברמת החיים, המחייבת מאמץ, ולאחר זמן לא ארוך - עלתה לרמת חיים גבוהה יותר מזאת שנהנתה ממנה לפני כן.

4. בכל שינוי יש משהו מרתיע, אבל צריך לזכור - כבר עברנו והעברנו פה שינויים:

מעבר ללינה משפחתית, הגשה עצמית, הפרטת מזון ועוד. מודל "הדיור הרציונאלי" לא עבר, והיום אנו מבינים שטעינו בנושא זה. בסופו של תהליך מתיש יושג רוב והשינוי יתבצע. השאלה היא כמה זמן יימשך השלב הזה.

איציק שפרן התייחס לנושא וניסח בצורה מאוד ברורה: "האם נמשיך בסדרת הצבעות שעלולה להימשך שנים ובסופה נגיע לאותה נקודה חבולים, חשדניים, כועסים ומפולגים"???

משפט סיכום:

במצב שנוצר, אחרי דחיות ושיחות אין סוף, צריך להתייחס אל המודל המוצע **כתכנית חילוץ**.

*****

עיתון מס' 33 – 14.8.2015

כבוד האדם

לאחר פעם נוספת שלא נפלה הכרעה בנושא מעבר למודל התנהלות חדש, אפשר היה לצפות שיגבר המתח החברתי בין תומכים ומתנגדים ויימצאו גם אנשים שישתמשו בביטויים פוגעים.

יניב חושש וגם כותב בעיתון:

"...המודל הוא הדרך לחצות את הרוביקון של השכר הדיפרנציאלי. אחריו יגיעו הדברים הנוספים שאליהם נושאים עיניהם רבים מתומכי השינוי: הקטנת מיסים, הגדלת הפערים והכנסת מרכיבי השיוך" (ידיעות עין השופט, 30.7).

תלמה בחרה להגיב וכתבה בסגנון אישי:

"הייתי מצפה ממי שכבר כיהן פעמיים כמזכיר קיבוץ ומי שמכהן כעת בראש ועדת חברה שאליה נבחרים ברוב מיוחס, להבין כי מהלכך שנראים כמו **תמות נפשי**... מהווים גורם מרכזי שיוצר את הקרע הזה בציבור החברים".

אני בטוח שתלמה מבינה את משמעות השימוש בביטוי "תמות נפשי". שמשון, רגע לפני שמוטט בניין גדול על כל יושביו קרא: תמות נפשי עם פלשתים (ספר שופטים), כלומר... **מוכן למות, אבל גם למוטט את הבית על יושביו**. שמשון עשה את הצעד הזה כנקמה. ובכן... האם אפשר לייחס ליניב כוונה דומה???

עוד באותו עניין - הביטוי "תמות נפשי" משמש בימינו לתיאור פיגועי התאבדות של מחבלים.

מול ההתבטאות הקשה הזאת אני בוחר להשתמש באמרה ידועה: **חכמים היזהרו בדבריכם!**

אנו חייבים להתייחס בכבוד ובהבנה לחששות שמלווים לא מעט אנשים מול השינוי הצפוי.

עבור קבוצה מסוימת בתוכנו, המעבר והשלב הראשוני יהיו קשים וכרוכים במאמצי הסתגלות, אך מניסיונם של אחרים (200 קיבוצים) לאחר הסתגלות והתאמות, כולם ימצאו את עצמם במצב טוב בהרבה ממצבם העכשווי.

משפט לסיכום:

ביטוי פוגע ומעליב יש בו סתירה לחוק שמחייב כל אזרח במדינה - חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. אין ספק כי לאחר שנקבל החלטה בנושא המודל (המתווה) - נצטרך להתפנות ולדון גם בנושא הכולל של **כיבוד הזולת**.

*****

עיתון מס' 37 – 11.9.2015

עין השופט... שמונים

"כל אדם רוצה להשאיר עקבות" ... כך שמעתי מפיו של אחד המייסדים הוותיקים של המקום הזה (מ.ש.) הסכמתי איתו, ועם השנים נראה שהרעיון מקבל משנה תוקף. אני נזכר בשיחה ההיא כאשר אני קורא בעיתון שלנו על **תכנית ליצירת סרט** שמתכוונים לצלם לקראת חגיגות השמונים. הרעיון טוב וראוי, אלא שחייבים להתייחס אליו כאל פרויקט, פרויקט גדול וגם יקר, ואם נתייחס בצורה הזאת זה אומר שמולו חייבים להציג חלופות.

אציג כאן מספר רעיונות וחלופות, חלקן כבר הועלו על ידי אנשים בעלי יוזמות וזכו לעידוד ותמיכה.

1. מוזיאון "בית הראשונים"

תצוגה והמחשה של התנאים בהם חיו המייסדים, הכלים שהשתמשו בהם, המראות, האווירה, ההווי המיוחד.

2. גן פסלים

יש לנו כאן פסלי מתכת שאפשר להציב אותם במתחם של חצר המשק, לשלב אותם בנוף הטבעי שלהם. חלק מהפסלים "מספרים את תולדות המקום" ויוכלו להשתלב בהדרכה וסיורים.

3. השקעה במבני ציבור וחיזושם

באסיפה הכללית גובשה הסכמה שיש לתת עדיפויות לבני ציבור שבהם מתקיימים מפגשים, התכנסות, אירועים. חדר האוכל והמועדון לא זכו לחידוש ציוד כבר הרבה. שנים אפשר לנצל את המומנטום שנוצר לקראת שנת השמונים.

4. ספסלים, פינות ישיבה, שילוט מחדש ב"רחובות שלנו" (כבישים ומדרכות בקיבוץ) ועוד...

התנסינו בעבר בצילום סרטים. הניסיון מראה שהציבור מסתפק בדרך כלל בהקרנה אחת, נהנה, מתרשם והקלטת (DVD) מצטרפת לספריית הקלטות על אחד המדפים בבית.

חומר היסטורי נגיש יותר יכול להיות ספר שמשלבים בו צילומים, רשימות, קטעים נבחרים מהאסיפות... נוסטלגיה.

יש לנו דוגמה טובה:

ספר שיצא לאור במלאת 25 שנה לעלייה על הקרקע: "עין השופט כ"ה שנות עמל ויצירה".

קטע קצרצר שמבטא את הסגנון המיוחד של הספר הזה:

"אולם עין השופט... מאז בנייתו השתנה הנוף של משקנו. כל הבא לעין השופט רואה קודם כל את הגג

המקומר והמבנה הבלתי רגיל והמוזר במקצת. בעת שהחלטנו לבנות את האולם דחינו את בנייתו של חדר

אוכל מרווח – לא היו לנו מקורות לשני מבנים ציבוריים כאלה. **העדפנו תרבות על נוחות**. כיום אפשר לסכם:

בחירתנו הייתה נכונה!" (מ.ב.)

הקטע הקצר הזה מביא את רוח המקום.... מרגש.

סיכום:

בכל ספר או חוברת שיפיקו לקראת חגיגות השמונים אפשר וראוי להקדיש פרק מכובד לקבוצות הראשונות, "הבנים הראשונים" שגדלו כאן, סיימו את השירות הצבאי והצטרפו למפעל הזה שנקרא עין השופט.

די לכיבוש!!!

- * די לכיבוש! ממשלת ישראל צריכה להחיל את החוק והריבונות בשטחי יהודה ושומרון. אלה לא יהיו יותר שטחים כבושים, אלא חלק ממדינת ישראל.
- * ניסינו כבר הכול... את הכול:
- * פרעות, התפרעויות שבאו בגלים – 1921, 1929 – פרעות בחברון 1936 – "המרד הערבי הגדול" (600 קורבנות).
- * הסכמנו לקבל את החלטת האו"ם על חלוקת ארץ-ישראל לשני העמים. הערבים דחו את ההצעה.
- * הצענו בשנת 1949 לאפשר את חזרתם של מאה אלף פליטים שנטשו את בתיהם בתוך המלחמה אל שטח המדינה. ההצעה נדחתה. מדינות ערב חששו שצעד כזה יתפרש כהכרה במדינת ישראל.
- * ארגון לשחרור פלסטין" הוקם בשנת 1964 (שטחי הגדה המערבית היו בידי ירדן) ... איזה "שטחים כבושים" אש"פ ביקש לשחרר? יפו, תל אביב, רמלה, עכו, חיפה...
- * במאי 1967 מדינת ישראל הועמדה במצב של איום קיומי מצד מצרים, ירדן וסוריה. אחרי תקופת המתנה שבה נעשו ניסיונות למנוע מלחמה, צה"ל הנחית מכה מקדימה... "הקם להורגך..."
- * שישה חודשים אחרי מלחמת ששת הימים מועצת הביטחון קיבלה את החלטה 242 הקוראת לכינון שלום צודק ובר-קיימא במזרח התיכון. אנחנו, מדינת ישראל, קיבלנו את ההחלטה. אש"פ לא קיבל את ההחלטה וממילא היא לא חלה עליו, כיוון שהיא חלה על מדינות בלבד, לא על ארגונים.
- * באוגוסט 1967 התכנסו בחרטום, בירת סודאן, מנהיגי שמונה מדינות ערביות. במקום לקבל החלטה 242 הם יצאו בהחלטה אחרת:
  - לא לשלום עם ישראל.
  - לא להכרה בישראל.
  - לא למשא ומתן עם ישראל.
- במצב שנוצר היה ברור ש"אין פרטנר" למשא ומתן.
- * בספטמבר 1993 החליפו ראש ממשלת ישראל ויאסר ערפאת מכתבי הכרה הדדיים: ערפאת הכיר בזכותה של ישראל להתקיים בשלום ובביטחון, והתחייב לסיים את הסכסוך בדרכי שלום. יצחק רבין, בשם מדינת ישראל, הכיר באש"ף כנציג העם הפלסטיני והתחייב לבטל את האיסור על מפגשים בין ישראלים לאנשי אש"ף. לאחר שהושג הסכם, הוא נחתם בטקס פומבי על מדשאות הבית הלבן.
- בניגוד להתחייבות שנתן ערפאת הצטברו לאורך השנים ראיות שלאורך "תהליך אוסלו" הרשות הפלסטינית עודדה ומימנה פעולות טרור נגד ישראלים.
- * בשנת 2000 נעשו ניסיונות נוספים למציאת פתרון מדיני: הראשון של אהוד ברק שהביאו איתו הצעות מרחיקות לכת, השני של ביל קלינטון, מתווה שכלל הקמת מדינה פלסטינית על 95% משטחי הגדה, חלוקת ירושלים, פתרון משולב לבעיית הפליטים – שיבה למולדתם, שיקום, פיצוי ועוד... המתווה של קלינטון קיבל תמיכה של רוב גדול בממשלת ברק. ערפאת לא טרח להעלות הצעה נגדית כלשהי ולא היה מוכן להתגמש בשום נושא.
- * באוגוסט 2005 פינתה ישראל באופן חד צדדי את כל ההתנחלויות ומחנות צה"ל מרצועת עזה. התגובה:

סיכום:

משא ומתן - לא הניב תוצאות. נסיגה חד-צדדית - התפרשה כחולשה... כתבוסה. נכונות לווייתורים - לא קידמה שום דבר. הצד השני לא כיבד **הסכמים חתומים**, ובדיעבד התברר שגם לא התכוון לכבד אותם. מיד לאחר חתימת הסכמי אוסלו התחיל גל טרור של מחבלים מתאבדים ופיצוץ אוטובוסים, שחשפו עד כמה אפשר לסמוך על המילה הכתובה והמדוברת של הצד השני.

מי שעוקב מעט אחר מה שקורה באזור שלנו יכול לראות שמדינות ערב לא מצליחות להגיע להסכמות ביניהן. יש סיכוי שיצליחו להגיע להסכמות איתנו? מדינת ישראל צריכה להחיל את החוק והריבונות בשטחי יהודה ושומרון. שטחים אלה נכללו בשטח המנדט הבריטי שיועד להקמת "בית לאומי לעם היהודי". מאז שטחים אלה לא קיבלו שום מעמד משפטי מוכר. השטח הזה נכבש וסופח על ידי ירדן (1948) ומעולם לא הוכר על ידי המשפט הבינלאומי. הצעד יעשה בתיאום עם ממלכת ירדן. מעמדם של התושבים הפלסטינים בגדה המערבית יגובש וייקבע תוך תיאום בין ממשלות ירדן וישראל

*****

עיתון מס' 9 – 26.2.2016

ימי שלישי עם מורי

השבוע הלך לעולמו שחקן תיאטרון הקאמרי יוסי גרבר, אדם אהוב ונערץ על כל מי שזכו להכיר אותו ולראות אותו על הבמה. רבים כתבו בעיתונים שהאיש ייזכר בעיקר בזכות תכנית הילדים "הצריף של תמרי", שהוקרנה בטלוויזיה בשנות השבעים. כמובן שלא רק בזכות "הצריף של תמרי". אנחנו, משפחת גינוסר, ראינו אותו בהצגה בלתי נשכחת – "ימי שלישי עם מורי" ותכננו ללכת ולראות את ההצגה פעם נוספת. קשה למצוא מילים שיכולות לתאר את המשחק...

"ימי שלישי עם מורי" מספר על מפגש בין איש צעיר לבין הפרופסור שאצלו למד בהיותו סטודנט לפני קרוב לעשרים שנה. הם קובעים ביניהם להיפגש פעם בשבוע, בימי שלישי, ומנהלים ביניהם שיחות מרתקות, מלאות בתובנות ובחכמת חיים. העלילה והדמות כאילו נכתבו עבור יוסי גרבר. מי שלא זכה לראות את המחזה יוכל כמובן לקרוא את הספר המרתק, שהיה ברשימת רבי המכר בארצות הברית יותר משנתיים. אני מקווה שגם בספריית עין השופט נמצא עותק של הספר. מומלץ!

*****

עיתון מס' 14 – 1.4.2016

מלחמת 80 שנה

בחודשים האחרונים מנסים למצוא הגדרה הולמת לפיגועים ותופעת הסכינאות... אינתיפאדה שלישית? אינתיפאדת סכינים? טרור יחידים? אנחנו עדיין חושבים במונחים של מלחמות, מערכות, מבצעים (מלחמת השחרור, מבצע קדש, ששת הימים ועוד). הגיע הזמן להגיע לתובנה פשוטה: מדובר במלחמה אחת, שכוללת בתוכה מערכות, מאבקים, פעולות תחת שמות שונים. אפשר לקבוע שנקודת הזמן של התחלת המלחמה היא שנת 1936, שנה שבה פרץ "המרד הערבי הגדול". ההנהגה הלאומנית הקיצונית של ערביי ארץ ישראל עודדה פעולות טרור ואלימות כנגד האוכלוסייה היהודית ובמקביל גם נגד השלטון המנדטורי ו"הצהרת בלפור". באופן פרדוכסלי גלי העלייה של שנות השלושים הביאו איתם אנשים עם ידע, יוזמה והון, בנו פה את מפעלי התעשייה הראשונים, מה שהביא לתעסוקה ופריחה כלכלית. דווקא אז פרצה שביתה כללית של ערביי ארץ ישראל, פעולות של רצח, שריפת שדות וחבלה. השם שניתן אז לאירועים האלה היה "מאורעות". דוד בן-גוריון התייחס לפעולות האיבה והרג ואמר: "אין מדובר רק בטרור, אלא במלחמה לאומית". המערכה הזאת שנמשכה שלוש שנים פגעה קודם כל בצד שיזם אותה. ערביי ארץ ישראל סבלו אבדות קשות והגיעו לשפל כלכלי עד חרפת רעב, ובנקודה זו נאלצו לחדול מפעולות חבלה וטרור. ההמשך ידוע – בכל צומת ההנהגה שלהם בדרך שרק הביאה עליהם אסונות ונזק. מאחר ובכל מערכה צבאית הם נחלו תבוסה, מנהיגיהם בחרו באסטרטגיה אחרת – "תורת השלבים" שעל פיה לצד המאבק

המזוין ינקטו גם צעדים של נכונות לפשרות, מה שיביא לויתורים ומחוות מצד מדינת ישראל וייתן להם שיפור עמדות. בשלב מסוים מדינת ישראל התפתתה להאמין ב"רצון הטוב" של הצד השני ושילמה מחיר יקר. המטרה הסופית נשארה: הקמת מדינה פלסטינית על כל שטחי פלסטין (מן הים וגם מעבר לירדן). אין טעם בחיפוש אחרי שמות והגדרות לכל מערכה, מדובר במלחמה... מלחמת 80 שנה.

* עניין אחר:

הבג"צ החליט השבוע על ביטול "סעיף היציבות" מתוך מתווה הגז, מה שהביא להשעיית המתווה כולו במתכונתו הנוכחית. מדובר בהשעיה, לא בביטול. ייתכן שאחרי הכנסת כמה שינויים יצליחו לחדש את המתווה ויתקדמו לקראת שלב ההפקה.

הנושא המדובר סביב הפקת המשאב הזה הוא כמובן המחיר לצרכן, מה שלא ספק הדבר שמעניין את האזרח. יחד עם זאת נוטים לשכוח שבנושא חיפושי גז ונפט נעשו טעויות כבר בצעדים הראשונים, אחרי שנערכו סקרים גיאולוגיים שהעידו על סיכויים גבוהים למציאת גז, הממשלה העניקה רישיונות קידוח והפקה לחברה אחת במקום להוציא מכרז, כפי שנהוג בכל העולם.

הטעות השנייה, שלא מדברים עליה, היא שהמדינה לא נכנסה בעצמה לשותפות בקידוחים. מצד אחד מדובר בהשקעה כספית לא מבוטלת, אבל פעולה כזאת הייתה מכניסה את מדינת ישראל כשותפה ובעלת יכולת השפעה. כאן התחילה ההסתבכות.

*****

עיתון מס' 23 – 3.6.2016

"... ההיסטוריה חוזרת?"

מדינה שלמה עוסקת באישה אחת. מחנה שלם מדבר בשפה של "מעשים חריגים, התעללויות, השפלה" ועוד. מנגד, אנשים משוכנעים שמדובר באישה שטופלים עליה האשמות שווא. המשותף לשני המחנות הוא ששניהם אינם מוכנים לחכות ולהתאזר בסבלנות עד שהנושא ייבדק, יוצאו מסקנות, בית המשפט יאמר את דברו ויפסוק. ובכן... מי טועה? הגישה ביסוד אינה נכונה. לאור השמועות צריך היה להתחלה להתמקד באישיות.

* ייתכן ומדובר במצב אישי שמביא אותה להתפרצויות.

* ייתכן והיא עצמה סובלת וזקוקה לתמיכה.

אנחנו חיים בתוך דפוסים ורגילים להגיב ולשפוט על פי הדפוסים האלה. בדיקה מוקדמת של האדם, של האישי, מראה לפעמים שהאיש (האישה) בכלל איננו כשר לעמוד למשפט. משפחת נתניהו ככלל מתאפיינת בסגנון של בית מלוכה ואורח חיים מאוד לא צנוע. באווירה כזאת קל מאוד לאבד את הקשר למציאות.

כאן אני מזכיר דוגמה מהעבר הרחוק: בשנת 1770 מרי אנטואנט, נסיכה אוסטריית, נישאה למלך צרפת. המלך עצמו היה מנותק מהדברים שהתרחשו קרוב אליו, בתוך ארמון ורסאי, והמלכה ארגנה נשפים וחיי חברה עשירים. מרי אנטואנט הצטיירה בעיני ההמון בחומרנות, נהנתנות וקלות דעת. היא זכורה בעיקר באמירה שיוחסה לה: "אם אין לחם שיאכלו עוגות".

המלכה מעולם לא אמרה את המשפט הזה, אבל הוא נקלט היטב בעם שסבל מעוני וקושי כלכלי.

המסקנה: ההיסטוריה חוזרת, אבל בווריאציות!

*****

על טיפוח והזנחה ומה שביניהם

מי שמטייל בין בתי הקיבוץ, רואה לצד גינות מטופחות הרבה פינות מוזנחות ולא מטופלות. בשיחה עם אלישע, מרכז אירועי שנת ה-80, הצעתי לגייס כוחות כדי לשפר את מראה החצר שלנו, ולעזור לחברים המתקשים לעשות גינה או כניסה יפה לביתם. אני שולח מספר תמונות הממחישות מקומות בחצר שלנו המחכים לטיפול וטיפוח - במטרה לעורר מודעות לנושא. אשמח לקבל תגובות והצעות.

*****

עיתון מס' 4 – 27.1.2017

כמה מילים על משפחת נהנתניה

בנימין, שרה וגם יאיר הוזמנו לחקירה ביחידת להב 433 (מלחמה בשחיתות ובפשע מאורגן). גם אם יוגש כתב אישום, עדיין הוא לא יהיה סוף פסוק וסוף לפרשה. "כל אדם זכאי כל עוד לא הוכחה אשמתו" על כן מדינה שלמה תחכה בסבלנות לשמוע מה העלו החקירות ומה יפסקו השופטים (אם ייערך משפט).

אנחנו חיים בתקופה **דיגיטלית**. כל הידע וכל המידע מועברים דרך שפה של שני סימנים בלבד – כן / לא... אפס / אחד וגם החשיבה מושפעת מהתבנית הזאת. לכן אנשים מחכים לתוצאה של אשם או לא אשם, עבר על החוק או שלא עבר...? בנוגע למשפחת נתניהו, אין צורך לחכות. כבר כיום ברור שמדובר במשפחה שנוהגת **התנהגות לא ראויה** ובמנותק מהציבור שנתן אמון ומצפה לקבל דוגמה ראויה.

מול הדמות של ראש הממשלה הנהנתן בולטת דמות אחרת, הנשיא, שהוא כעין "תמונת-מראה" הפוכה. ראובן ריבלין - איש צנוע, עממי, אוהב את הבריות. ולא רק הוא. ריבלין מתקשר לדמות נוספת - יצחק בן-צבי, הנשיא השני של המדינה. יצחק בן-צבי המשיך להתגורר בצריף גם אחרי שנבחר לתפקיד הרם. הוא קיבל משכורת צנועה והתברר שהנהג שלו מקבל משכורת גבוהה בהרבה משלו. אמרה רחל ינאית, אשתו: "אנחנו אנשים עממיים. תמיד חיינו עם העם, אין אנו אוהבים מותרות ועז רצוננו להמשיך בחיי הפשטות".

שרה אמרה בשעתו שבעלה, בנימין, יכול היה להיות **נשיא ארצות הברית**. אפשר להסכים איתה בשינוי קל: ביבי יכול היה להיות נשיא חזק באחת הרפובליקות של אמריקה הדרומית.

*****

עיתון מס' 11 – 17.3.2017

שלום... לא בימינו

השבוע שוחרר מהכלא האיש שרצח שבע נערות שהיו בטיול בנהריים (1997). הרוצח התקבל בעיירה שלו כגיבור וטען שלא ביצע שום פשע, אלא מילא את חובתו הלאומית והדתית. לא רק האספסוף הריע לפושע – חברי פרלמנט בירדן חתמו בשעתו על עצומה לשחררו, שר המשפטים הירדני אמר: "רוצח התלמידות בנהריים הוא גיבור ויש לשחררו".

הדיבורים האלה מבליטים הבדלי תפיסה והבדלי תרבות בין שני הצדדים, הישראלי והפלסטיני, הבדלים שאינם ניתנים לגישור. כאן בישראל כאשר חייל הרג מחבל פצוע מיהרו לגנות את האירוע. דובר צה"ל הגיב מיד ואמר: "זו לא התרבות של צה"ל, לא של העם היהודי, ולא קשור למסגרת הצבאית!"

רבים בינינו ממשיכים לחשוב ולהאמין שאם נושיט יד לשלום, אם נשב עם הצד השני סביב שולחן המשא ומתן אפשר יהיה להתניע את התהליך, ובסופו יגיע השלום המיוחל, אבל כנראה שמדי פעם צריך לתת תזכורת על מנת שלא נתנתק מהמציאות. בכל ניסיון לפתור וליישב את הסכסוך במשא ומתן עם הפלסטינים, נערמו שני מכשולים עיקריים: בעיית הפליטים ובעיית ירושלים. בשני הנושאים האלו הצד הפלסטיני הציג עמדות הזויות שלא ניתן לקבל.

מתחת לפני השטח קיימת בעיה נוספת, קשה לא פחות – החינוך ברשות הפלסטינית, החינוך שהילדים מקבלים שם הוא **חינוך לשנאה**. ספרי הלימוד מלאים בתכנים אנטישמיים, בתי ספר ברשות הפלסטינית נקראים על שמות מחבלים, מציגים רוצחים בתור דמויות לחיקוי. היהודים מוזכרים בספרים האלה כקופים וחזירים.

המסרים של "החינוך" הזה:

- לישראל אין זכות קיום!

- רוצחי ישראלים הם גיבורים!

- מדינת ישראל תעלם!

המסרים המעוותים האלה הם **מוקש מוטמן עמוק באדמה** ואם רוצים להגיע להבנה חייבים לפרק אותו. מה המשמעות? גם אם יושג הסכם, גם אם מנהיגי שני הצדדים יחתמו על הפסקת כל פעולות האיבה, ייקח עוד זמן רב, שנים, כדי לשנות את התודעה של מי שגדלו והתחנכו על שנאה ואלימות. חז"ל אמרו **שאין לדחוק את הקץ** (הגאולה). אנחנו פה נצטרך לקדם את השלום אבל לא לדחוק.

*****

עיתון מס' 20 – 19.5.2017

הבהרה בעקבות הבהרה

בגיליון האחרון של "ידיעות עין השופט" פורסמה הבהרה מטעם רכז המשק ומזכיר הקהילה.

מדובר (על פי ההבהרה) **באירוע חמור** - קבלן, נותן שירות **דיבר בגסות לחברת קיבוץ**.

עוד נכתב:

"**אנו רואים בחומרה את המקרה ולא מוכנים לעבור על כך לסדר היום**". נערכה שיחה עם הקבלן

כדי שמקרה כזה לא יחזור על עצמו.

אני מוצא לנכון להגיב על הידיעה אך ורק מתוך סיבה אחת - קורה פה, אצלנו, שאנשים מדברים בגסות, בצורה פוגעת ומעליבה, בסגנון שפוסל את האחר. מה קורה אז...? מה קורה אם וכאשר חבר

קיבוץ מדבר בגסות אל חבר אחר או אל חברת קיבוץ ???

הייתי עד לאירועים כאלה. הדברים הובאו בפני מי שעוסק בניהול חיי הקהילה פה בעין השופט. איש לא היה מוכן לטפל באירועים האלה. היו כאן בעבר הלא רחוק אירועים של התנהגות כוחנית, בריונית וגם אלימות. גם המקרים האלה דווחו למי שבאחריותו לטפל בהם. גם הפעם איש לא היה מוכן להפעיל סמכות שניתנה לו כדי שיוכל להתמודד מול תופעות חריגות בחברה שלנו. מה הניע את "קברניטי המשק" שלנו לפרסם ולחתום על ההבהרה שהם אינם מוכנים לעבור לסדר היום?

ושאלה אחרונה ומתבקשת – האם קיימת פה גישה של איפה ואיפה?
אחת המשפחות הוותיקות כאן פרסמה בשעתו רשימה תחת הכותרת: "חברים! לאן הגענו?"
מצער שלא ניתנה תשובה לשאלה הכל כך חשובה...
לאן הגענו. אנחנו חייבים לתת לעצמנו את התשובה.

*****

עיתון מס' 29 – 21.7.2017

על טורבינות ועל מחלוקות

בשבוע שעבר נערך ב"גיל אור" רב-שיח, שעסק בשאלה האם יש צורך לקדם את הפרויקט של חוות הטורבינות ולהביא אותו לשלב ביצוע - או להתנגד לו ולגנוז את הרעיון. אני מניח שעיקרי הדברים יובאו בפני תושבי המועצה, לכן אתייחס לתופעה שליוותה את הדיון ומלווה אותנו בדיונים ושיחות בנושאים רבים אחרים.

בכל דיון פתוח צד אחד "צודק בכל מאת האחוזים" והצד השני "טועה בכל מאת האחוזים". מכאן גם התחושה שרבים חושבים שהצדק איתם ורק איתם, תחושה שמלווה בחוסר כבוד לדעה אחרת.

השיח הציבורי מתמקד תמיד בשינוי (שינויים), לכן כדאי לזכור:

1. כל שינוי כרוך בקשיים, בשבירת השגרה.
2. אין שינוי שלא כרוך בבעיות, לכן שינוי חיובי הוא זה שסך היתרונות עולים על החסרונות שהוא מביא.
3. קל למצוא ולהעלות התנגדויות מאשר למצוא נימוקים בעד.
4. הומור - זהו אמצעי בדוק לפריקת מתחים שנוצרים מתוך המחלוקות.

גם ברב-שיח ב"גיל אור" הורגש מתח באוויר. כאן המקום להזכיר את מנחת הדיון, הגר ראובני, שהשרתה אווירה טובה, הנחתה בקלילות, בחיוכים ובהומור, בסגנון תרבותי ואינטליגנטי. מגיע לה כל הכבוד!

*****

עיתון מס' 31 – 4.8.2017

סדר עדיפויות

הפקת הסרט עדיין מלווה אותנו בשני היבטים:

האחד - הוא הפקה שכרוכה בלוגיסטיקה מאוד מורכבת.

השני - גודל התקציב הכרוך במבצע הזה.

איש לא יוכל לטעון שהחלטה לא התקבלה בדרך תקינה. הרעיון הובא בפני האסיפה, היה ברור שמדובר בהשקעה גבוהה מול מגבלות כלכליות שמלוות אותנו תקופה ארוכה. הדברים הוצגו באופן ברור, וכל אחד

מהנוכחים יכול היה להביע דעה ולהצביע כראות עיניו.

לאחרונה אנחנו עדים לדיון מחודש בנושא - ולפעמים בסגנון קטלני. את דעתי לגבי הפרויקט הבעתי פעם אחת, כשנתנו הזדמנות לכל אחד להציג עמדה, לתמוך או להתנגד, אבל מהרגע שנפלה החלטה - הדבר מחייב את כולנו לתמוך ולסייע.

ביום שהביאו את הנושא של אישור הסרט, היה מובן מאליו שלא מדובר רק בסרט - אלא בסדרי **עדיפויות**. בסכום המוקצב אפשר היה לבצע פרויקטים אחרים (למשל, השקעה בציווד של חדר האוכל, שהוא המבנה הציבורי המרכזי של הקהילה) ובמיזמים נוספים שיכולים היו לשמש את הציבור לאורך שנים. הדברים האלה יצטרכו להמתין.

נחזור לעיקר: הנושא הוא לא הסרט. הנושא הוא **סדרי עדיפויות**, לכן צריך להפסיק לנגח את מי שיזמו ודחפו את הפרויקט. הוויכוח על תכנים ועל תקציבים התחיל לגלוש לכיוון של פיצול בין "מחנות" - צעירים מול ותיקים - וייתכנו גם פיצולים נוספים.

בעיתון עין השופט ב-21.7 נכתב על הבוגרים בינינו: "אנשי הדור השני, מובילי הפרטה... די עם הנוסטלגיה". לדעתי, הסגנון לא תורם לאווירה של חג ולכידות.

לסיכום:

שנת ה-80 יכולה להביא ללכידות ולא לפיצול בין מחנות וגילאים. הדבר מחייב להרבה סובלנות ואיפוק.

*****

עיתון מס' 38 – 19.9.2017

סערה בדרגה 4

עוד לא התאוששנו מהסערה שעברה כאן, והדיון הסוער על המתווה החדש ("השינוי") וכבר מגיעה אלינו סופה חדשה – "חלופת האגודה", וגם היא, אם תתקבל, תביא איתה שינוי מהותי.

בינתיים אנו מחהרים מפני סכנה נוספת:

בגיליון האחרון של "ידיעות עין השופט" קיבלנו אזהרה מפני אירוע קשה שעלול להתרחש אם חלילה יאושר "פרויקט הטורבינות", והפעם האזהרה **מנוסחת** במונחים של **קטסטרופה**.

כמה דוגמאות מתוך הרשימה (14.9):

- פגיעה קשה באיכות חיינו ובריאותנו!

- התכנית חושפת אותנו **לרעש וריצוד** על בתי החברים!

- ממדי הפגיעה הצפויים בעלי כנף **הם גבוהים!**

- תוצאה נוספת: **ירידת ערך נכסים!**

עד כאן ציטוט מתוך הרשימה.

התבקשתי להתייחס לנושא. לא אתמוך בפרויקט ולא אתנגד, אתייחס רק לסגנון. מה שנכתב על ידי לירון, בשם הצוות שמעלה התנגדויות, נובע בעיקר מתחושות ורגשות. איש לא יפסול תחושות, אבל אם רוצים לשכנע ציבור - חייבים לגבות תחושות האלה בנתונים ובעובדות.

מספר דוגמאות המחברים ברשימה:

1. **רעש וריצוד**

רעש נמדד בדציבלים וישנם נתונים בדוקים לגבי רמת הרעש שעלולה להיגרם. ריצוד פירושו הבהוב. בתנאים של זווית מסוימת של קרני האור, להבי הטורבינה מטילים צל שחולף על פני הסביבה הקרובה לבסיס הטורבינה. בנושא זה התעורר חשש שמא התופעה עלולה לפגוע בכבשים או פרות הרועות קרוב למקום. נערך מחקר שהוכיח כי: "חיות מרעה

- שרועות קרוב לבסיס הטורבינה מסתגלות מהר להשפעות.
2. ממדי הפגיעה הצפויים בבעלי כנף הם **גבוהים**. גם בנושא הזה אפשר להתבסס על נתונים ולא רק על תחושות. מה פירוש גבוהים? כמה?
3. ירידת ערך נכסים נמדדת באחזים. האם ערך הבתים שלנו ירד ב-50%? אולי יותר?
4. האזהרה האחרונה אמורה להדליק נורה אדומה אצל כל חבר בעין השופט: "בואו וננהג בשקיפות ולא נביא על עצמנו **מתנת חג ה-80** בדמות מחלוקות וסכסוכים פנימיים".
- עד כאן התייחסתי לגישה של הצוות שעומד מאחורי המאמר. אין ספק שמדובר באנשים שאכפת להם וטובת הציבור לנגד עיניהם. הטיעונים שהם העלו כנגד הפרויקט אינם משכנעים.

*****

עיתון מס' 24 – 15.6.2018

חוסר כבוד

הקרנת הסרט "כל אחד על פי יכולתו" עוררה מחשבות, דעות וגם ביקורת. הביקורת האחרונה שנכתבה בעיתון הקיבוץ על ידי איתן רם, נראית חריפה, קיצונית ולא מכבדת, ועל כך ברצוני להגיב. למשל (כותב איתן):

* התוכן - מזעזע.

* יש לשמור את הסרט בכספת ולראות שמשם הוא לא ייצא.

ובכן, כל אחד רשאי לומר - אני הייתי עושה אחרת. אני למשל (עמוס) הייתי מזכיר בסרט את הוויכוח סביב נושא האיחוד בין "בניר" וגרעין "אמריקה". זה פרק מהעבר, מההיסטוריה שלנו, שנראה כיום משעשע. במבט לאחור, האיחוד הזה צלח ויצר תרכובת טובה בהחלט. הבמאי בחר בנושאים שלדעתו איפיינו את התקופה של שנות החמישים, ובסרט יש קטעים של ביקורת על טעויות בעבר, וקטעים שבהם יש צחוק על עצמנו.

הומור עצמי מאפיין דווקא חברה שבטוחה בעצמה ומסוגלת לצחוק על עצמה וחולשותיה. לכן לא היה מקום לביקורת חריפה ולא מכבדת. אין ספק שהסרט הוא פרויקט שהושקעו בו זמן, מחשבה והרבה מאמצים. שום דבר איננו חסין בפני ביקורת, אבל כדאי לשמור על כבוד זולת.

*****

עיתון מס' 31 – 3.8.2018

מיקור חוץ*

הביאו בפני האסיפה האחרונה שני מועמדים לתפקיד מזכיר. ה"רזומה" של כל אחד מהם בהחלט מרשים. אנחנו נצטרך להחליט לא מי מהם משכיל או מוכשר יותר, אלא בעיקר מי **מתאים** באישיות שלו, באופיו לקהילה של עין השופט. לי נראה שהדגש צריך להיות קודם כל על תכונות אופי ואישיות, הרבה יותר מאשר על תארים אקדמאים, ואת הצד הזה נוכל להכיר רק אחרי שהמועמד יתחיל להיכנס לפעילות. במקרה הטוב ניוכח שהבחירה הייתה נכונה ובכוחות משותפים הגענו לפתרון, אבל קצת מעבר למקרה הבודד הזה נוצרת בעיה חדשה - אנו מוסרים עמדות השפעה לאנשים שאינם בתוך הקהילה, חלק מהקהילה. בכל העולם חברות ועסקים נעזרים במה שנקרא מיקור חוץ, outsourcing, שמשמעותו הוצאת פעילויות שאינן בבסיס העיסוק של החברה - והעברתן לקבלן חיצוני.

דוגמאות: שירותי ניקיון, גינון, אבטחה, קייטרינג ועוד. ההחלטה למסור את עמדת המזכיר לגורם חיצוני

היא צעד בכיוון הפוך – כאן מדובר בתחומי הליבה של הארגון (הקיבוץ): בעיות חברה, סכסוכים, מתחים חברתיים ועוד...

אין ביטחון שזה יהיה הצעד האחרון בכיוון הזה ואז תצוף השאלה **האם אנחנו מסוגלים לנהל את עצמנו**

בכוחות עצמנו!!! ???

***מיקור חוץ** - פנייה למקורות חוץ, שיטה של חברות גדולות לשכור קבלני משנה לביצוע משימות ספציפיות במקום לבצע אותן בעצמן

*****

עיתון מס' 49 – 14.12.2018

ההר הוליד עכבר

לאסיפה האחרונה הובא סעיף לדיון והצעה לפתיחת דיון בתהליך חברתי. כל הדוברים הביעו התנגדות בנימוק שהקהילה עייפה מדיונים, בירורים וכד'. מול נימוקים משכנעים "הנושא הורד מסדר היום". מזכירות הקהילה העריכה נכון שיש בתוכנו אנשים שמאוד לא מרוצים מההתנהלות, מדרך קבלת ההחלטות ואולי גם מתפקוד של זה או אחר, והניסיון ליזום בירור נראה על פניו הגיוני. הניסיון מראה שגם כאשר מתחת לפני השטח יש זעזועים, מוטב להעלות ולהציף אותם על פני השטח ולהתייחס אליהם. כאמור, החלטת הרוב באסיפה הייתה הגיונית, אבל אם אכן קיימות בעיות - הן לא יפתרו מעצמן. יצטרכו בשלב זה או אחר לטפל בהן.

אביא כאן דוגמה אחת לנושא שצריך להעסיק את כולנו:

קיבוץ עין השופט התאפיין במשך שנים ב**לכידות חברתית**, מה שסייע לעבור תקופות קשות, מה שגם עזר בשנים של משבר וקשיים. לעניות דעתי, אנו חיים היום בתוך חברה מפוצלת, בחברה **שאינה כלידות** והדבר עלול להחליש את הקהילה ולפגוע במערכות של יחסים בין חברים. עדיין לא מאוחר. אפשר לשנות, אפשר לתקן.

*****

עיתון מס' 5 – 1.2.2019

על התאמה ובחירה לתפקיד

ברצוני להתייחס לאחת הטענות שהועלו בדיון על צירוף אזרח/אזרחית למזכירות. לעניות דעתי, אין צורך ואין טעם לקשור בין מספר השנים שמועמד זה או אחר נמצא כאן - לבין התאמתו לתפקיד. במשך שנים הוותק בקיבוץ נקשר לזכויות כגון דיור, מימון חו"ל ועוד. הדבר **אינו רלוונטי** כאשר מדברים על התאמה לתפקיד זה או אחר. שנות ותק רבות אינן מקנות זכויות להיכנס לפעילות, ומעט שנים כאן לא שוללות את היכולות להיבחר ולבצע תפקיד כלשהו. לדעתי, כאשר בוחנים באופן ענייני את הנושא (השתלבות בתפקיד) הדברים הרלוונטיים יותר הם: מידת ההתערות בקהילה, יכולת ביטוי ושכנוע ומעל הכול **אכפתיות**. אלה הדברים שעל פיהם אפשר לשפוט ולקבל את ההחלטה הנכונה. אין כאן כוונה להתייחס אישית אל דמות זאת או אחרת, אבל כאשר מישהו מבקש להצטרף למעגל הפעילות הציבורית, הדבר עצמו כבר מקנה לו נקודות זכות.

*****

הפסדנו!!!

יום הבחירות מתקרב וכמו בכל מערכת בחירות הרוחות מתלהטות והתעמולה מתעצמת ומשתלחת. אלא שהפעם הוסרו המחסומים, נמחקו הגבולות, הסכרים נפרצו. כאן, במדינת היהודים, מפעילים ומשתמשים בתעמולה של שקרים, הפחדה, אי לגיטימציה. מדי פעם אנו חייבים ללמוד משהו מההיסטוריה, לרענן את הזיכרון. התבנית והסגנון שהתפרץ הפעם כאילו לקוחים מהתעמולה הכי נבזית ורצחנית בכל הזמנים. בגרמניה הנאצית, ערב מלחמת העולם השנייה, קם מנהיג שקרא להשמיד קבוצות אוכלוסייה ואת היהודים בראש וראשונה. בלי שימוש בתעמולה מתוחכמת אי אפשר היה להוציא אל הפועל את תוכניתו המפלצתית. וכאן גויס לעזרתו יוזף גבלס, יימח שמו, שבנה מכונת תעמולה חזקה ביותר. עיקר כוחו היה ביכולת לשלהב את ההמונים ולהסית אותם כנגד קבוצות אוכלוסייה על פי בחירתו. טלוויזיה עדיין לא הייתה, אבל שידורי הרדיו והעיתונים נוצלו היטב והראו את היהודי כדמות נלעגת ודוחה. סרטי קולנוע שימשו גם הם לאותה מטרה. בין תשדירי הבחירות פה, במדינה שלנו (כמובן שלא בכולם) אנו נחשפים לסגנון שמזכיר את מנגנון התעמולה שנוצר בעבר נגדנו. הדבר קורה פה בישראל וכולנו יוצאים מופסדים. כבר כעת, עוד לפני שקיבלנו את התוצאות הסופיות, צריך להבין שנגרם פה נזק לכולם. כולנו הפסדנו במערכה הזאת.

*****

עיתון מס' 38 – 17.9.2019

כפרות וסליחות

מה מביא אנשים להגיע אל הים, לרוקן כיסים, ולהשליך את החטאים שצברו במהלך השנה? מהו מנהג הכפרות? האיש מסובב מעל ראשו תרנגול ואומר: "זה התרנגול ילך למיתה ואני אכנס ואלך לחיים טובים, ארוכים ולשלוש..."? המקור למנהגים אלה הוא בטקסים פגאניים ופולחנים עתיקים. על פי המסורת, ביום הכיפורים הכהן הגדול היה שולח (ואולי משליך) את השעיר לעזאזל, והשעיר על פי האמונה היה לוקח איתו את עוונותיהם של כל עם ישראל. ביסודו של דבר יש כאן אשליה של התנקות מכל העוונות והחטאים ופתיחת דף חדש, ואולי גם הרעיון שאפשר מדי פעם לעבור עבירה, כי בסוף השנה הקדוש ברוך הוא יסלח ויכפר. לעניות דעתי - לא מתאים לנו ולחברה שבה אנחנו חיים.

*****

עיתון מס' 44 – 22.11.2019

דרושה הנהגה

אתייחס מיד למועמדים, אבל לפני כן, כמה דברים שקשורים לנושא. בעין השופט, לאורך שנים, הייתה הנהלה (מנהלה) מסודרת - פעילות של ועדות, הנהלת חשבונות, משאבי אנוש ועוד. עד כאן בנושא של הנהלה. לעומת זאת, בנושא אחר להערכת חלה נסיגה. קהילה, יישוב, זקוקים גם להנהגה וכאן להערכת יש לנו בעיה, בעיה של מנהיגות, של הובלה. אפשר להביא דוגמאות שונות, אבל אביא כאן אחת בלבד - רק כדי לסבר את האוזן.

אם היינו זקוקים להוכחה שיש במזכירות שלנו תפיסה לא נכונה אז קיבלנו - ניקוי מרזבים לקראת החורף. המסר שקיבלנו היה - "תסתדרו בעצמכם! כל אחד ידאג לעצמו!" בכיוון הזה אפשר גם להמשיך: למשל, כיסוח הדשאים. אפשר לבקש מהשכנים ואם זה לא מסתדר יוכלו לקבל את הכיסוח תמורת תשלום. את התפיסה הזאת אפשר ליישם גם בנושא הכביסה. אפשר לסגור את המכבסה המשותפת וכל משפחה תדאג לעצמה. אם אין מכונת כביסה, מייבש, אפשר לבקש מהשכנים (תמורת תשלום), ואם לא - אפשר לארוז את הבגדים המלוכלכים ולמסור לניקוי וגיהוץ ביקנעם. בסך הכול תפיסה שגויה שחייבים לעצור. דיברתי על הובלה ומה שראינו זאת הובלה, אבל לא בכיוון הנכון. בנושא של המועמדים:

אנחנו פה בבעיה מיוחדת, משום ששניהם בעלי יכולות וצברו ניסיון רב. אני מציע לשקול את הרעיון הפשוט - להכניס את שניהם לפעילות, גם אם לא יוחלט כאן מה תהיה חלוקת הפעילויות ביניהם. יש פה הזדמנות לחזק את הצוות המוביל ואולי גם לשחרר ממלא (ממלאת) תפקיד חיצוני.

*****

עיתון מס' 17 – 24.4.2020

ההיסטוריה חוזרת?

חלק מהאירועים המתרחשים מסביבנו מעוררים אצל כל אחד אסוציאציה כזאת או אחרת. קורים דברים... ולפחות אחד מהם מחזיר את המחשבה אל מחזה שכתב וויליאם שייקספיר בשם: "ריצ'רד השלישי" - המלך ריצ'רד השלישי יצא בראש צבא לקרב כנגד הנרי השביעי, מי שטען לכתר המלוכה. סוסו מעד, הוא נפל ארצה ונותר חסר אונים, נתון לחסדי האויב. בניסיון להציל את עצמו הוא זועק: "סוס!... סוס! אתן את הממלכה תמורת סוס!!!" ריצ'רד נהרג, הכתר נמסר ליריבו הנרי.

המשפט המפורסם "ממלכה בתמורה לסוס", מעורר מדי פעם את השאלה האם ההיסטוריה חוזרת? האם ייתכן שגם בתקופתנו ימצא מנהיג שמוכן להקריב את הכול בתמורה לטובתו ותועלתו האישית? ... חומר למחשבה.

*****

עיתון מס' 48 – 27.11.2020

מכתב (אישי) למיגל

בידיעות עין השופט האחרון קיבלנו מכתב אישי ממיגל. זה מאפשר כמובן להשיב למיגל במכתב מעל דפי העיתון - וכך אני עושה.

- מיגל זכה להערכה על ניהול ענף המזון בזכות יוזמות וחידושים שהנהיג, ובראש וראשונה על קיום חדר האוכל והמשך הפעילות בו. יחד עם זאת, נכון יהיה לסיים את תקופת הניהול שלו ואני מעלה כמה סיבות:
1. עקרון הרוטציה (חילופי תפקידים). זה עיקרון שמלווה את הקהילה מראשיתה. היו כאן גזברים מוכשרים, היו רכזי משק מעולים ועוד... אבל לקראת סיום הקדנציה בחרו במחליף לכל אחד, גם אם תפקד היטב וגם אם נראה היה שלא ניתן להחליפו. לא מדובר בהחלטה בלבד אלא בעיקרון.
  2. מיגל מציג במכתב לחברי עין השופט את הישגיו. איש לא יחלוק על כך, אבל ההישגים אינם רלוונטיים (קבילים) לנושא שעל הפרק.
  3. ההתנהלות הדינמית של ענף המזון התאפיינה במעט מאוד שיתופי פעולה, הן עם צוות העובדים והן עם

מי שכל רכז ענף חייב לשתף. כותב מיגל (ציטוט): "אישית אינני רואה עצמי עובד תחת גוף שכזה" (הנהלה ציבורית). המשפט הזה רק מחזק את הבעייתיות.

לסיום אחזור:

מיגל ראוי להערכה על הובלת הענף, אך אם אינו מוכן לעבוד תחת הנהלה ציבורית - עליו להסיק את המסקנות.

*****

ידיעות עין השופט מס' 11 – 12.3.2021

יחלקו בונוסים?

ברשותכם אני מביא כאן תגובה והתייחסות להצעת ההנהלה הכלכלית, כפי שנכתב והודפס ב"ידיעות עין השופט". אני קורא במדויק מתוך העיתון: "משמעות הצעת ההנהלה היא: כי אם יהיו לנו רווחים מאלתם או מהעסקים הנוספים, נחלק במשך השנים הבאות לכלל החברים בונוסים..."

אגיב בקיצור:

לבנוס יש הגדרה פשוטה:

א. בנוס כתמריץ למי שמפיק הרבה למה שנקבע (דוגמה, איש מכירות שמכר יותר ממה שהובטח).
ב. בנוס כחלוקת רווחים.

רווחים אינם מובטחים. הם תוצאה של כלל הפעילות כפי שמסוכם בסוף שנת הפעילות. יש להתייחס גם למילים "במשך השנים הבאות".

כמה שנים? חמש? שמונה? יש כאן התחייבות לא מחייבת!

לי ההצעה מזכירה את האמרה העממית: "מחלקים את עור הדוב עוד לפני שצדו אותו". אשמח לקבל הסבר.

*****

ידיעות עין השופט מס' 27 – 2.7.2021

של מי הכסף???

באסיפה שהתקיימה בתאריך 6.6.2021, נמסר דין וחשבון על הבנייה בשכונת האבוקדו. גם אם ניתן יהיה לתקן כמה כשלים וגם אם עדין לא נמסרו כל הפרטים - אין מנוס מתחושה של התנהלות לא מקצועית ולא אחראית. קשה בשלב זה להעריך מה יהיו המסקנות ומי יישא בתוצאות, אך בסופו של התהליך התוצאה תהיה כנראה **הפסד כספי** ויתכן שאת ההפסד יאלץ לשלם ציבור שלא היה מעורב בפרויקט.

לא עברו שבועיים והתבררנו שחברת "כלים שלובים" מפסיקה את פעילותה. עדין לא שמענו הסבר על הסיבות, אך גם כאן יצטרכו למסור דין וחשבון מפורט על ההתנהלות ויתכן שגם במקרה הזה נאלץ לשלם מכספנו.

אי אפשר שלא להיזכר בשורה של פרויקטים שהתחילו בתחזיות מאוד אופטימיות והסתיימו באכזבה ותסכול - מה שמעצים עוד יותר תחושה של החמצה ובעיה בהתנהלות ובשקיפות.

דבר נוסף - מעבר לנושא הכלכלי, נגרמת פגיעה באמון שחברי הקהילה נותנים באנשים שנבחרו לתפקידי ניהול. גם לנושא זה יצטרכו להקדיש מחשבה. כנראה שהפרויקט הבא אמור להיות "איך מוציאים את העגלה מהבוץ".

*****